

1

Parçada yeryüzündeki canlı ve cansız varlıkların hangi dört temel şekilde ilahî bakımdan gözetildiği anlatılıyor?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 1

Hikmetle düzenlenmeleri, inayetle
süslenmeleri, rahmetle iyilik
görmeleri ve rızıklarıyla
merhametli biçimde beslenmeleri
anlatılıyor.

2

Bu varlıkların tek tek işaret ettiği
temel gerçek nedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 2

Hepsi, onları yapan ve idare eden
Zâtın varlığını ve birliğini
göstermektedir.

3

Metinde yeryüzünün tamamına
birlikte bakılması istenen dört
geniş tecelli hangileridir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 3

Genel hikmet, kuşatıcı inayet,
yaygın rahmet ve bütün canlılara
ulaşan rızıklandırma.

4

Bu dört tecellinin birbiriyle ilişkisi
nasıl kuruluyor?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 4

Her biri ötekini içinde taşıyan,
birbirini tamamlayan iç içe
halkalar gibi gösteriliyor.

5

Renklerle ışık ve ışıkla güneş arasındaki örnek neyi açıklamak için verilmiştir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 5

Yeryüzündeki düzen, lütuf, merhamet ve rızık verme olaylarının tek bir ilahî kaynağı açıkça gösterdiğini anlatmak için verilmistir.

6

Bu deliller yalnızca bir yaratıcının
varlığını mı gösteriyor, yoksa
başka bir hakikati de bildiriyor
mu?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 6

Sadece varlığı değil, aynı zamanda
birliği ve rububiyetinin
mükemmelliğini de bildiriyor.

7

Parçada inkârcı kişiye yöneltlen
eleştiride hangi açıklama yolları
yetersiz görölüyor?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 7

Tesadüf, kör güç, şuursuz tabiat ve aciz sebepler yetersiz görülüyor.

8

Bu yolların reddedilmesinin temel sebebi nedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 8

Çünkü göz önündeki düzenli, ölçülü, merhametli ve maksatlı işleyiş böyle şuarsuz ve yetersiz sebeplerle açıklanamaz.

9

Metinde tabiata ilahî fiillerin verilmesi neden büyük bir yanlış sayılıyor?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 9

Çünkü sınırlı, bilgisiz ve güçsüz bir şeye sonsuz derecede yüce ve kusursuz fiiller yüklenmiş oluyor.

10

Parçanın sonundaki soruların amacı bilgi vermek midir, yoksa başka bir etki oluşturmak mıdır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 10

Amaç, inkârın tutarsızlığını hissettirmek ve okuyucuyu güçlü biçimde düşündürmektir.

11

Tek tek varlıklardan hareketle
ulaşılan sonuç ile yeryüzünün
bütünü üzerinden ulaşılan sonuç
arasında nasıl bir fark vardır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 11

Tek tek varlıklar ayrı ayrı delil olurken, yeryüzünün bütünü daha büyük ölçekte ve daha parlak biçimde aynı hakikati gösterir.

12

Genel hikmet ifadesiyle ne
kastedilmektedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 12

Yeryüzündeki olay ve varlıkların başıboş değil, anlamlı ve uygun bir düzen içinde yürütülmesi kastedilmektedir.

13

Genel inayet neyi gösterir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 13

Varlıkların gelişigüzel bırakılmadığını, incelikle korunup uygun biçimde donatıldığını gösterir.

14

Geniş rahmet nasıl
anlaşılmaktadır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 14

Yalnız belli bir gruba değil,
yeryüzündeki varlıkların tümüne
yayılan bir şefkat ve ihsan olarak
anlaşılmaktadır.

15

Umumi rızık verme niçin özel bir delil sayılmıştır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 15

Çünkü bütün canlıların ihtiyaçlarının uygun ve cömertçe karşılanması, bilinçli bir terbiyeyi açıkça gösterir.

16

Işık-güneş benzetmesinden çıkarılacak ana düşünce nedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 16

Ortaya çıkan eserler nasıl
kaynağını belli ediyorsa,
yeryüzündeki bu ilahî icraat da
sahibini kesin biçimde belli eder.

17

Parçada geçen sert hitap,
okuyucuya karşı kırıcı olmak için
mi kullanılmıştır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 17

Hayır, gafletin ağırlığını göstermek ve sarsıcı bir uyarı yapmak için kullanılmıştır.

18

Kör kuvvet ve sağır tabiat
ifadeleriyle ne vurgulanıyor?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 18

Şuurdan ve idrakten yoksun
şeylerin hikmetli ve merhametli
işleri açıklayamayacağı
vurgulanıyor.

19

Metnin bütününden çıkan ana hüküm nedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 19

Yeryüzündeki kapsamlı düzen ve merhametli iâşe, her şeyi bilen, gücü yeten, merhamet eden ve rızık veren tek bir Rabbi göstermektedir.

20

Parçaya göre hakikatî inkâr eden
kişi asıl olarak neyi görmezden
gelmektedir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 20

Göz önündeki açık delilleri ve bunların tek bir Yaratıcıya götüren anlamını görmezden gelmektedir.

21

Parçada yeryüzündeki mahlukatın nasıl bir eğitim ve bakım altında bulunduğu anlatılmaktadır?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-munkire-mevdan-okuma

Cevap 21

Çok ince ölçülerle düzenlenmiş,
güzelleştirilmiş, nimetlendirilmiş
ve ihtiyaçları karşılanmış bir bakım
altında bulundukları
anlatılmaktadır.

22

Her bir varlığın ayrı bir delil olması
ne anlama gelir?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 22

Her varlığın kendi hâliyle yaratıcısının varlığına ve birliğine işaret etmesi anlamına gelir.

23

Yeryüzünün tamamında görülen
hikmetin “kasıt ve irade”
göstermesi neyi ifade eder?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 23

Olayların rastgele değil, bilinçli bir tercih ve amaçla meydana geldiğini ifade eder.

24

İnayet, rahmet ve rızık verme
neden hikmetle bağlantılı şekilde
sunulmuştur?

11sinif 33-soz-p21-16-pencere-vahdetin-toplu-gosterilisi-ve-
munkire-mevdan-okuma

Cevap 24

Çünkü bunların hepsi aynı ilahî yönetimin farklı yönleri olarak düşünülmektedir.